

Nationale kompetencekort for nyansatte operationssygeplejersker uden operationserfaring

Revideret 2021, FS OP

En særlig interessegruppe (S.I.G) funderet i det faglige selskab for operationssygeplejersker, FS OP kan her præsentere de reviderede kompetencekort 1 - 8 til operationssygeplejersker uden operationserfaring.

Kompetencekortene er udarbejdet i 2014, revideret i 2017 og 2021

Gruppen med repræsentation fra landets regioner består af:

Fra Region Sjælland:

Lene S Rasmussen, Ansvarlig Klinisk Underviser, Næstved sygehus
Malene Fornitz Frederiksen, Operationssygeplejerske, Mentor for nyansatte,
Nykøbing F. sygehus

Fra Region Nord:

Marianne Ovesen, Neurokir. Operationssygeplejerske, UUU, Aalborg Universitetshospital

Fra Region Midt:

Anette Viftrup, Klinisk Sygeplejespecialist, B&O 1,2,3, HLK. Aarhus Universitetshospital.
Sanne Skovgaard Knudsen, Klinisk sygeplejespecialist, Operation og Intensiv
Mette Snedker Grøndahl, Uddannelsesansvarlig operationssygeplejerske, SD, Operation og Intensiv Viborg

Fra Region Syd:

Janne Horsted Grevsen, Operationssygeplejerske, Urologisk operationsafdeling,
Vejle Sygehus
Cellina Maj Bjørn, Bestyrelsesmedlem i FS OP, Klinisk Sygeplejespecialist,
Cand. scient. san. Ortopædkirurgisk afd. O, OUH

Fra Region Hovedstaden:

Mathilde Johanne Bennebo, Operationssygeplejerske, cand.cur. specialeansvarlig, CKO,
2043, Rigshospitalet
Elisabeth Holbæk, Bestyrelsesmedlem i FS OP, Klinisk Sygeplejespecialist MKS, CKO,
2043, Rigshospitalet

Indhold

Nationale kompetencekort for nyansatte operationssygeplejersker uden operationserfaring.....	4
1. Introduktion.....	4
2. Formål.....	4
3. Mål.....	4
4. Operationssygeplejerskens praksisfelt.....	4
5. Fundamentals of Care som begrebsramme.....	4
6. Hvordan anvendes kompetencekortene.....	7
7. Oversigt over kompetencekort:.....	8
8. Kompetencekortenes opbygning.....	10
9. Den NUOPs forberedelse til kompetencevurdering.....	10
10. Ansvar for gennemførelse af kompetencekortene.....	10
11. Vejlederkompetencer.....	10
12. Afvikling af kompetencekort.....	10
13. Referencer.....	11
Kompetencekort 1 Hygiejne, aseptik og adfærd.....	12
Kompetencekort 2 Klargøring af operationsstuen i samarbejde med teamet på stuen.....	16
Kompetencekort 3 Modtagelse af operationspatient.....	19
Kompetencekort 4 Dokumentation og patientsikkerhed.....	23
Kompetencekort 5 Biologisk materiale.....	26
Kompetencekort 6 Lejring, forflytning og hypotermi.....	29
Kompetencekort 7 Steril assistance.....	32
Kompetencekort 8 Usteril assistance.....	37
Bevis.....	41

Nationale kompetencekort for nyansatte operationssygeplejersker uden operationserfaring

Kompetencekort 1 - 8

Godkendt af fagligt selskab for operationssygeplejersker i Danmark, FS OP d. 20.05.2021

1. Introduktion

Kompetencekortene til den nyansatte uerfarne operationssygeplejerske (NUOP) er et nationalt redskab, som skal medvirke til en ensartet og struktureret kompetenceudvikling. Kompetencekortene er et praktisk styringsredskab, som skal sikre et højt fagligt niveau og kvalitet i operationssygeplejen. Redskabet skal medvirke til at fremme den nyansatte operationssygeplejerskes faglighed, teoretiske viden, evne til selvrefleksion og selvstændighed, samt støtte den enkeltes ansvar for egen læring. Der er 8 kompetencekort til den NUOP, som hver især beskriver de kompetencer, der skal opnås for at varetage konkrete opgaver i operationssygeplejerskens praksisfelt.

2. Formål

Formålet med kompetencekortene er at præcisere, hvilke konkrete kompetencer, viden og færdigheder, der forventes at være til stede hos den NUOP, når forløbet er afsluttet. Kortene anvendes til evaluering af den enkeltes kompetencer i klinisk praksis.

3. Mål

- At imødekomme patienternes og samfundets krav om kvalitet, udvikling og evidensbaseret sygepleje
- At styrke patientsikkerheden ved at fremme operationssygeplejerskens viden og faglighed
- At sikre en ensrettet og struktureret national kompetenceudvikling af operationssygeplejen
- At øge operationssygeplejerskens fagprofessionalisme med afsæt i evidensbaseret viden og argumenteret sygepleje / best practice
- At operationssygeplejersken kan planlægge og udøve en situationsorienteret og individualiseret sygepleje

4. Operationssygeplejerskens praksisfelt

Operationssygepleje er karakteriseret ved en høj grad af kompleksitet, hvilket forudsætter en høj faglig specialviden kombineret med specifikke praktiske kompetencer på generalist- og specialistniveau.

Operationssygeplejersken yder pleje og omsorg til patienter fra mange forskellige kirurgiske specialer, til mennesker i alle aldersgrupper, med forskellig kulturel baggrund, behov og problemstillinger samt i forskellige stadier af sundhed og sygdom. Arbejdet som operationssygeplejerske indebærer både elektive, akutte, kritiske og komplekse patientforløb.

Operationssygeplejersken indgår i et tæt professionelt samarbejde bl.a. med specialiserede kirurger, specialuddannede anæstesilæger og -sygeplejersker, hvor operationssygeplejersken med sin aktive rolle bidrager til en professionel fremdrift i samarbejdet.

Operationsområdet er et højrisiko-område med særlig fokus på patientsikkerhed, komplikationsprofylakse og dokumentation. Dette fordrer et konstruktivt tværfagligt samarbejde, hvor faglighed, specialkundskaber, herunder håndtering af højteknologisk specialudstyr, kommunikation og overblik har stor betydning for kontinuiteten og den samlede kvalitet i det præ-, per- og postoperative forløb.

5. Fundamentals of Care som begrebsramme

Operationssygeplejen skal favne specialiserede opgaver i et højteknologisk felt samt planlægge og udøve situationsorienteret og individualiseret sygepleje.

Der arbejdes derfor ud fra Fundamentals of Care (FoC), hvor det ultimative mål netop er at yde en personcentreret samt situationsorienteret sygepleje, der opfylder patientens behov for sygepleje på en respektfuld, kompetent, personlig og empatisk måde (5).

Fundamentals of Care definition :

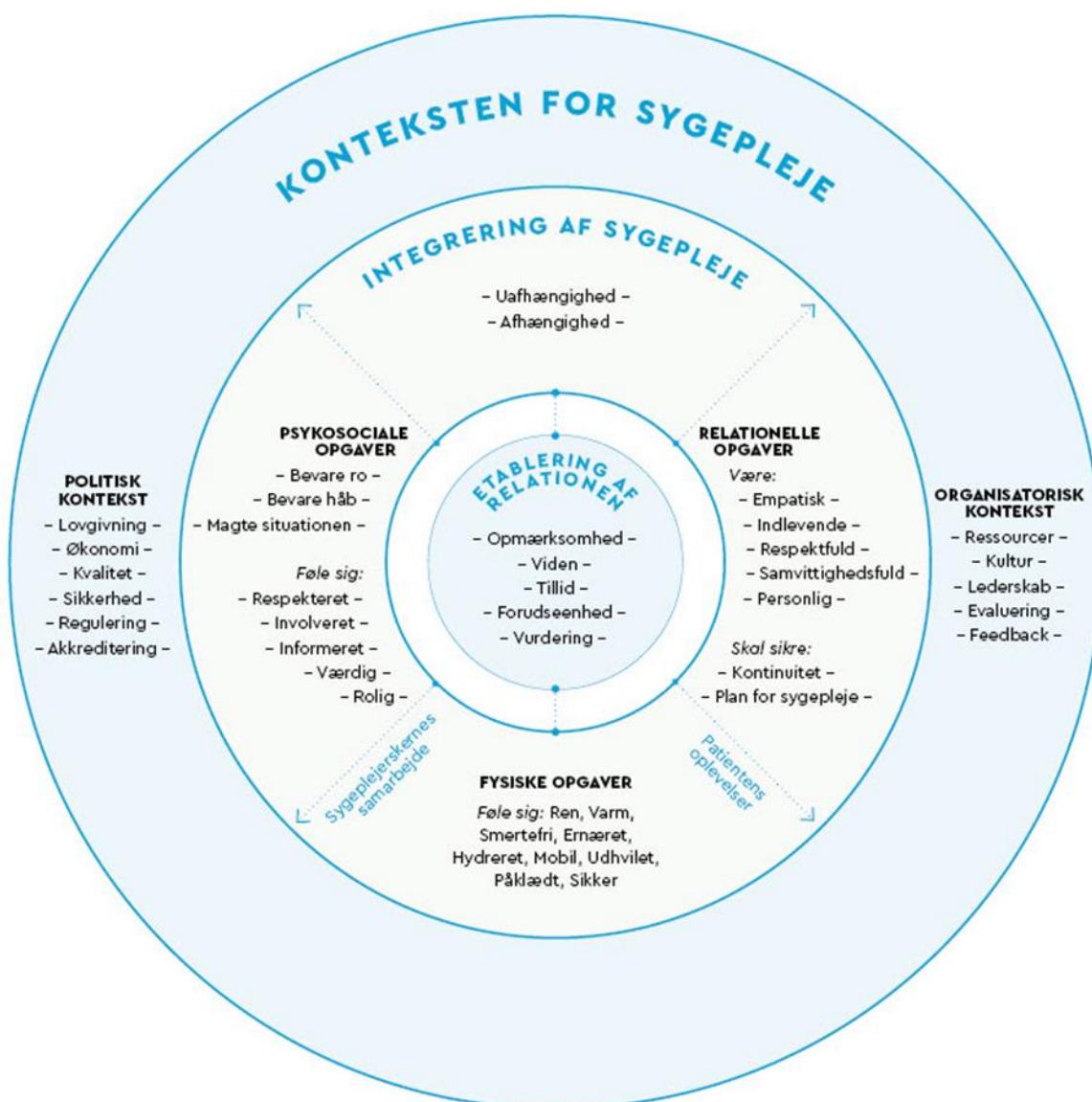
“Fundamental sygepleje involverer sygeplejehandlinger, som respekterer og fokuserer på en persons essentielle behov med henblik på at sikre dennes fysiske og psykosociale velbefindende. Disse behov imødekommes ved at udvikle en positiv og tillidsfuld relation med den person, der ydes sygepleje til, samt dennes familie / pårørende”(5).

FoC sikrer, at operationssygeplejersken har fokus på kvaliteten i sygeplejen uafhængigt af, hvilke sygeplejefaglige teorier og begreber, der anvendes til at beskrive den specifikke sygepleje.

Begrebsrammen favner både det personorienterede- såvel som det opgavecentrerede perspektiv. Det er i dette spændingsfelt, at relationen udvikles.

Figur 1. Tredimensionel begrebsramme for sygepleje

Figur 1: Begrebsrammen Fundamentals of Care (3)

Figur 1 illustrerer begrebsrammen FoC ved hjælp af tre cirkler, som har samme centrum og omhandler etablering og vedligeholdelse af relationen med patienten, integrering af sygepleje ud fra et bio-psykosocialt perspektiv og den kontekst, hvori sygeplejen udspiller sig (5).

Relation

FoC sætter relationen mellem patienten, eventuelle pårørende og sygeplejersken i centrum. Det er i denne dimension, at relationen skabes, og skal ses som værdien samt ker-

nen i sygepleje. Etableringen af denne relation afhænger af sygeplejerskens faglige vidensniveau, praktiske håndlag og evne til at gå i dialog. Såvel patientens, de pårørendes som sygeplejerskens synspunkter, viden, værdier og holdninger har indflydelse på etableringen af relationen. Etableringen af relationen er grundlag for, at sygeplejersken kan yde en sygepleje af høj faglig kvalitet (3,4).

Integrering af sygepleje

Den næste dimension er integrering af sygeplejen, som afspejler et videre forpligtende samarbejde mellem patienten og sygeplejersken, hvor de sammen vurderer behovet for sygepleje, og udvikler en realistisk, individuel plan. Det er i denne dimension, at de praktiske handlinger i forhold til patientens fysiske og psykosociale fundamentale behov udføres (2). Ved at udføre det patienten har behov for, bevares og styrkes sygeplejerske-patient relationen (3,4). Enhver sygeplejehandling - som f.eks. at hjælpe en patient fra seng til operationslejet - kan være kompleks, idet handlingen skal være baseret på faglig viden, respekt for patienten, sikring af dennes værdighed samt en interaktion, der afspejler empati og medfølelse (5).

Kontekst for sygepleje

Konteksten for sygepleje er den ydre dimension, som omslutter de to andre dimensioner, og belyser de rammer og vilkår, som har betydning for etableringen af relationen og for den sygepleje der udøves. Det kan være af både politisk, økonomisk, organisatorisk samt kulturel karakter, forstået som normer og værdier (4).

6. Hvordan anvendes kompetencekortene

Kompetencekortene er et styringsredskab i oplæringsperioden, hvor den NUOP skal sammenholde teori og praksis samt diskutere og reflektere over den udførte sygepleje.

Kompetencekortene er bygget op om begreberne viden, færdigheder og kompetencer, og skal understøtte opnåelse af det ønskede kompetenceniveau (1).

Viden er både den teoretiske såvel som den praktiske viden, samt forståelse for og evne til refleksion inden for det operationsfaglige område.

Færdigheder er den praktiske kunnen og vurdering af handlinger og beslutninger. Den NUOP skal kunne vurdere teoretiske og praktiske problemstillinger, samt vælge og begrunde relevante løsningsmodeller.

Kompetencer er besiddelse af den relevante viden, beherskelse af færdigheder og indarbejdelse af disse sammen med erfaringer i handling, så komplekse og udviklingsorienterede situationer beherskes. Den NUOP indgår selvstændigt i fagligt og tværfagligt samarbejde, evner at identificere egne læringsbehov og strukturerer egen læring i forskellige læringsmiljøer.

Kompetencekortene udleveres ved ansættelsens start, og kan anvendes som en guide i oplæringsforløbet. Den NUOP tildeles en vejleder, som har ansvaret for planlægning af den teoretiske og praktiske del samt afviklingen af kompetencekortene.

Kompetencekortene skal ses som en samlet kompetenceudvikling, hvor man altid kan gå tilbage til et kort og videreudvikle kompetencer.

7. Oversigt over kompetencekort:

Kompetencekort	Mål
1. Hygiejne, aseptik og adfærd	<p>At operationssygeplejersken har viden om og forståelse for hygiejniske retningslinjer, aseptik og adfærd med henblik på minimering af infektionsrisikoen for patienten.</p> <p>At operationssygeplejersken planlægger og udfører operationsprocedurer under hensyntagen til adfærd, aseptiske og hygiejniske retningslinjer.</p>
2. Klargøring af operationsstuen i samarbejde med teamet på stuen	<p>At operationssygeplejersken planlægger operationsforløbet og klargør operationsstuen med relevant udstyr.</p> <p>At operationssygeplejersken har forståelse for teamsamarbejdet og kan indgå relevante aftaler i forhold til afvikling af operationen.</p>
3. Modtagelse af operationspatient	<p>At operationssygeplejersken i samarbejde med teamet og patienten planlægger og vurderer behovet for sygepleje.</p> <p>At operationssygeplejersken etablerer en relation til patienten og eventuelt dennes pårørende.</p>
4. Dokumentation og patientsikkerhed	<p>At operationssygeplejersken kan dokumentere patientrelevante observationer og udført sygepleje.</p> <p>At operationssygeplejersken har viden om kvalitetssikring, patientsikkerhed og lovgivning i forhold til dokumentation af operationssygeplejen.</p>

Kompetencekort	Mål
5. Biologisk materiale	<p>At operationssygeplejersken kan håndtere og sende biologisk materiale under hensyntagen til patientsikkerhed og arbejdsmiljø.</p>
6. Lejring, forflytning og hypotermi	<p>At operationssygeplejersken kan lejre og forflytte patienten i samarbejde med patienten og teamet.</p> <p>At operationssygeplejersken kan vurdere og forebygge den individuelle patients risiko for lejringsskader.</p> <p>At operationssygeplejersken i samarbejde med teamet anvender forebyggende tiltag mod hypotermi.</p>
7. Steril assistance	<p>At operationssygeplejersken har kendskab til relevante instrumenter og formår at assistere med viden, faglighed og fremdrift.</p> <p>At operationssygeplejersken har overblik over operationsforløbet, kan koordinere arbejdsopgaverne og samarbejde med teamet på stuen.</p> <p>At operationssygeplejersken kan vurdere risici, handle omsorgsetisk og med kirurgisk samvittighed.</p>
8. Usteril assistance	<p>At operationssygeplejersken har overblik og er medansvarlig for fremdrift i operationsforløbet.</p> <p>At operationssygeplejersken kan koordinere og prioritere arbejdsopgaverne med teamet på stuen og øvrige samarbejdspartnere.</p> <p>At operationssygeplejersken kan vurdere og varetage patientsikkerhed præ-, per- og postoperativt.</p> <p>At operationssygeplejersken kan etablere en tillidsfuld relation til patienten samt planlægge, vurdere og varetage behovet for sygepleje.</p>

8. Kompetencekortenes opbygning

Færdigheder som f.eks. evnen til teamsamarbejde, kommunikation, korttidskontakt, relationskompetencer, kirurgisk samvittighed, klinisk beslutningstagen, etiske overvejelser, samt patientsikkerhed er integreret i alle kortene. Overvejelser og drøftelser herom inddrages, hvor det giver mening.

9. Den NUOPs forberedelse til kompetencevurdering

Tilfredsstillende gennemførelse af kompetencekortet forudsætter, at den NUOP læser referencerne til kompetencekortet og tilegner sig viden om læringsområdet. Den NUOP skal udvise motivation og tage medansvar for afvikling af de enkelte kompetencekort.

10. Ansvar for gennemførelse af kompetencekortene

Den ansvarlige for afholdelse af kompetencevurderingen planlægger tidspunkt og en egnet operation i samarbejde med den NUOP. Den ansvarlige vurderer i samråd med den NUOP, hvornår det ønskede niveau er nået, så kompetencekortet kan gennemføres.

11. Vejlederkompetencer

Det anbefales, at vejleder har kompetencer svarende til minimum 1/6 diplomuddannelse, og har minimum 2 års erfaring som operationssygeplejerske.

Det anbefales, at den overordnede ansvarlige for afvikling af kompetencekortene er Klinisk Sygeplejespecialist eller lignende.

12. Afvikling af kompetencekort

Afvikling af kompetencekort foregår ved en struktureret observation i praksis, hvor den NUOPs færdigheder, viden og kompetencer vurderes. Ved en efterfølgende samtale vurderes videns- og refleksionsniveauet med udgangspunkt i teori og klinisk praksis.

Evalueres kompetenceniveauet som værende tilfredsstillende, dokumenteres dette på det afsluttende bevis. Hvis ikke kompetencevurderingen gennemføres på tilfredsstillende niveau, skal NUOP vejledes i forhold til, hvordan kompetencen tilegnes. Når det vurderes, at NUOP har opnået dette, fastsættes en ny dato for afvikling af kompetencekortet.

13. Referencer

1. *Kvalifikationsrammen for Livslang Læring*, Uddannelses- og Forskningsministeriet
<https://ufm.dk/uddannelse/anerkendelse-og-dokumentation/dokumentation/kvalifikationsrammer>
2. <https://www.dfs.dk/viden/kompetencer/realkompetencer/>
Dansk folkeoplysnings samråd.
3. Sygeplejersken, Fag og Forskning 2019, nr.1 – *Sygepleje skal bygge på en stærk relation til patienten*.
<https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/ff-nr-2019-1/sygepleje-skal-bygge-paa-en-staerk-relation-til-patienten>
4. Sygeplejersken, Fag og Forskning 2017, nr.1 – *Sygepleje tilbage til det basale*
<https://dsr.dk/sygeplejersken/arkiv/ff-nr-2017-1/sygepleje-tilbage-til-det-basale>
5. Damsgaard, T, Grønkjær, M, Poulsen, I. (red) *Fundamentals of Care, Klinik, ledelse, uddannelse og forskning*, Munksgaard, 1 udg, 1 oplag, 2021, kap 1 s. 15 - 33

Kompetencekort 1

Hygiejne, aseptik og adfærd

Mål:

At operationssygeplejersken har viden om og forståelse for hygiejniske retningslinjer, aseptik og adfærd med henblik på minimering af infektionsrisikoen for patienten

At operationssygeplejersken planlægger og udfører operationsprocedurer under hensyntagen til adfærd, aseptiske og hygiejniske retningslinjer

Viden:	Kommentar
1. Beskriv retningslinjer for håndhygiejne	
2. Beskriv retningslinjer for personalets daglige arbejdsdragt, værnemidler og brug af smykker mm.	
3. Beskriv korrekt adfærd på operationsstuen	
4. Beskriv overvejelser ved den relationelle sygepleje under hensyntagen til både omsorg og hygiejniske retningslinjer	
5. Redegør for: <ul style="list-style-type: none"> • Aseptik • Antiseptik	
6. Beskriv forskellige desinfektionsmidler	
7. Redegør for procedure ved brud på sterilitet	
8. Beskriv præoperativ hygiejnisk klargøring af patienten	
9. Beskriv hygiejne i forbindelse med: <ul style="list-style-type: none"> • Pårørende og gæster • "Journalmateriale" på stuen • Seng • Nøgler, nøglekort og telefon • IT-udstyr	
10. Beskriv retningslinjer for isolationspatienter	

11. Beskriv betydning af rumtemperatur og luftfugtighed på operationsstuen	
12. Beskriv betydningen af trykforhold og ventilationssystem på operationsstuen, herunder: <ul style="list-style-type: none"> • Døråbninger • Antal personer • Adfærd • Klassifikation af operation 	
13. Beskriv observationer og forholdsregler ved sterilt gods, herunder: <ul style="list-style-type: none"> • Steriliseringsmetoder • Pakkemetoder • Steriliseringsindikatorer • Holdbarhedstider • Opbevaring • Transport • Udpakning • Sporbarhed 	
14. Beskriv rengørings- og vedligeholdelses principper for operationsinstrumenter	
15. Beskriv regler for håndtering af affald og snavsetøj	

Færdigheder:	Kommentar
16. Udfører og opretholder korrekt håndhygiejne	
17. Overholder gældende retningslinjer for brug af værnemidler, arbejdsdragt, smykker mm.	
18. Udviser kirurgisk samvittighed og korrekt adfærd på operationsstuen	
19. Udfører relationel sygepleje under hensyntagen til hygiejne	
20. Udviser korrekt adfærd ved aseptiske procedurer	

21. Håndterer sterilt gods på sikker vis ved transport, udpakning og opbevaring	
22. Handler korrekt på sterilitetsbrud	
23. Håndterer affald og snavsetøj korrekt	
24. Vurderer operationsstuens rengøringsbehov, herunder medicoteknisk udstyr, inventar mm.	

Kompetencer:	Kommentar
25. Reflekterer over hygiejnemæssige forholdsregler til forebyggelse af postoperative infektioner	
26. Reflekterer over modtagelse af isolationspatienter	

Referencer:

Bøger:

- Dåvøy G. og Eide P.H. 2018, *Operasjonssykepleie*, Gyldendal Norsk Forlag, 2. udg., 1. oplag.
Kap. 1. Hygiene på operasjonsstuerne, antiseptikk og aseptikk, s. 19-22
Kap. 9. Kirurgisk samvittighet, s. 199 -202
Kap. 17. Sterilisering, s. 387-398
- Rørvik, A. K. m.fl. (red.) 2010, *Operationssygepleje*, Nyt nordisk forlag, 1. udgave, kap. 5
Infektionshygiejne, s. 73-96

Overordnede dokumenter:

NIR – Nationale infektionshygiejniske retningslinjer for det præ-, per- og postoperative område, 2. udgave 2020 [Klik her](#)

NIR – Nationale infektionshygiejniske retningslinjer. Håndhygiejne 2. udgave 2018.
[Klik her](#)

NIR – Nationale infektionshygiejniske retningslinjer. For genbehandling af steriliserbart medicinsk udstyr. 1. udgave 2019. [Klik her](#)

NIR – Nationale infektionshygiejniske retningslinjer. Om supplerende forholdsregler ved infektioner og bærertilstande i sundhedssektoren. 5.1. udgave 2019. [Klik her](#)

E-learning:

Regionale vejledninger og instrukser som E-learning

Kompetencekort 2

Klargøring af operationsstuen i samarbejde med teamet på stuen

Mål:

At operationssygeplejersken planlægger operationsforløbet og klargør operationsstuen med relevant udstyr

At operationssygeplejersken har forståelse for teamsamarbejdet og kan indgå relevante aftaler i forhold til afvikling af operationen

Viden:	Tilfredsstillende
1. Beskriv viden om operationstype og operationsforløb	
2. Redegør for følgende overvejelser, inden patienten ankommer til operationsstuen: <ul style="list-style-type: none"> • Patientens højde, vægt, BMI, evt. handicap eller andre lidelser • Allergi • Patientens tidligere operationserfaring • Lejring og lejringsudstyr • Medicoteknisk udstyr • Inventars placering på operationsstuen • Sterile utensilier • Brug af ressourcer • Ventilation, tryk, temperatur og luftfugtighed • Infektionsfølsomhed	
3. Beskriv videnssøgning i forhold til operationen: <ul style="list-style-type: none"> • Lokale politikker, vejledninger og instrukser • Patientjournal • Samarbejdspartnere, kirurg	
4. Redegør for anvendelse af medicoteknisk udstyr	

Færdigheder:	Kommentar
5. Anvender patientinformation i klargøring af operationsstuen	
6. Inddrager operationsteamet og relevante samarbejdspartnere i klargøringen	
7. Anvender instrukser, fremstillingskort mv.	
8. Sikrer at operationsstuen er klargjort i forhold til patientbehov, operationstype og forløb	
9. Sikrer at medicoteknisk udstyr fungerer og klargør dette	
10. Medvirker til at relevante instrumenter og evt. implantater er på stuen	
11. Klargør operationslejet og lejringsudstyr	

Kompetencer:	Kommentar
12. Reflekterer over udførte handlinger i forbindelse med klargøring til operation	
13. Reflekterer over patientsikkerhed i relation til: <ul style="list-style-type: none"> • BMI, • Allergi • Bevægeapparatet/handicaps • Isolation • Sprog • Religion • Patientens tidligere erfaringer med operationer 	
14. Reflekterer over konsekvenser for patientsikkerheden ved mangler og defekt udstyr	
15. Reflekterer over teamsamarbejdet i klargøring af operationsstuen	
16. Reflekterer over arbejdsmiljøet	

Referencer:

Bøger:

Dåvøy G. og Eide P.H.. 2018, *Operasjonssykepleie*, Gyldendal Norsk Forlag, 2. udg., 1. oplag.

Kap. 11. Operasjonsavdelingen, s. 220-232

Kap. 18. Kirurgisk diatermi, vevsforsøgningsteknikker og røykavsug, s. 399-411

Kap. 21. Røntgenutstyr og strålebruk på operasjonsstuen, s. 446-454

Sørensen, E.E. 2011, *Bag masker og lukkede døre, En etnografisk undersøgelse operationsassisterende funktioner i dansk hospitalsvæsen*”.

Kap. 4. Det flydende team, s. 41-50

Rørvik, A. K. m.fl. (red.) 2010, *Operationssygepleje*, Nyt nordisk forlag, 1. udg.

Kap. 3. Organisation og samarbejde, s. 43-52

Kap. 11. Klargøring til operation, s. 209-211

Artikler:

Søndergaard, S.F. . *Systematisk kamp mod farlig røg*, Fag & Forskning 2019; (1): 8-9. Sygeplejefaglige artikler, [Klik her](#)

Overordnede dokumenter:

NIR – for det præ-, per- og postoperative område 2020, Kirurgisk røg i forbindelse med diatermi s. 20, Operationsstuens indretning s. 22 og Bilag 1 & 2 [Klik her](#)

Strålebeskyttelse, Sundhedsstyrelsen [Klik her](#)

E-learning:

Regionale vejledninger og instrukser som E-learning

Kompetencekort 3

Modtagelse af operationspatient

Mål:

At operationssygeplejersken i samarbejde med teamet og patient planlægger og vurderer behovet for sygepleje

At operationssygeplejersken etablerer en relation til patienten og eventuelt dennes pårørende

Viden:	Kommentar
1. Redegør for præoperativ klargøring af patienten ud fra gældende vejledninger, instrukser og procedurer	
2. Redegør for modtagelsens betydning for patientens generelle stressreaktioner samt mestring perioperativt	
3. Beskriv relationens betydning for modtagelsen af patienten	
4. Redegør for identifikation af patienten samt forebyggelse af forvekslingskirurgi ud fra Sikker Kirurgi tjekliste, gældende vejledninger, instrukser og procedurer	
5. Redegør for teamets samarbejde omkring modtagelse af patienten og eventuel pårørende	
6. Redegør for relationsdannelsens betydning for det per- og postoperative forløb	

Færdigheder:	Kommentar
7. Planlægger modtagelse af patienten ved at: <ul style="list-style-type: none"> • Indhente patientrelaterede data og oplysninger i patientjournal • Koordinere opmærksomhedspunkter omkring patienten med teamet 	
8. Overholder hygiejniske retningslinjer ved modtagelsen	
9. Udviser relationskompetence i korttidskontakten og skaber et miljø af tryghed og tillid med patienten via kommunikation, situationsforståelse og klinisk blik	
10. Sikrer korrekt identifikation	
11. Sikrer at patienten er operationsklar: <ul style="list-style-type: none"> • Hygiejne • Information • Mestring 	
12. Medinddrager eventuelle pårørende	
13. Samarbejder i teamet om modtagelse af patienten: <ul style="list-style-type: none"> • Kender egne og andres roller • Har forståelse for teamets arbejdsgange og procedurer • Udnytter teamets kompetencer • Tager ansvar for den fælles kerneopgave 	

Kompetencer:	Kommentar
14. Reflekterer over patientens mestring af situationen	
15. Reflekterer over etablering af relation ved modtagelse af patienten	
16. Reflekterer over teamets samarbejde ved modtagelse af patienten	

Referencer:

Bøger:

- Dåvøy G. og Eide P.H. 2018, *Operasjonssykepleie*, Gyldendal Norsk Forlag, 2. udg., 1. oplag.
- Kap. 4. Operasjonspasientens psykososiale behov, s. 99-129
- Kap. 9. Kirurgisk samvittighet, s. 199-202
- Kap. 10. Samarbeid i team, s. 203-216
- Sørensen, E.E. 2011, *Bag masker og lukkede døre, En etnografisk undersøgelse operationsassisterende funktioner i dansk hospitalsvæsen*.
- Kap. 4. Det flydende team, herunder Modtagelse af patienten, s. 50-51
- Rørvik & Sebens (red) 2010. *Operationssygepleje*. Nyt Nordisk Forlag. 1. udg.
- Kap. 2. Operationspatienten, herunder 2.1. Operationspatienters reaktion og mestring, s. 25-34

Artikler:

- Schjøtler & Delmar. 2016. *Angst, sårbarhed og skam – operationspatienters sanseerfaringer*. Klinisk Sygepleje, Volum 30. Nr. 1. side 17-30
- Elgaard, E. m.fl: 2017, *Sygepleje tilbage til det basale*, Fag og Forskning (1): 52-57 [Klik her](#)
- Uhrenfeldt, L. m.fl: 2019, *Sygepleje skal bygge på en stærk relation til patienten*, Fag og Forskning, (1) s.38-47 [Klik her](#)
- Nors, T.B. m.fl. 2020, *Patients' Perspectives on Relatives in the Perioperative Setting: A Danish Study*, AORN Journal, February 2020, Vol. 111, No. 2

Overordnede dokumenter:

Vejledning om identifikation af patienter og anden sikring mod forvekslinger i sundhedsvæsenet, VEJ nr 9808 af 13/12/2013 [Klik her](#)

Vejledning om information og samtykke og om videregivelse af helbredsoplysninger mv. VEJ nr 161 af 16/09/1998. [Klik her](#)

E-learning:

Regionale vejledninger og instrukser som E-learning

Internet:

Vejledning til Sikker kirurgi tjekliste, WHO [Klik her](#)

Kompetencekort 4

Dokumentation og patientsikkerhed

Mål:

At operationssygeplejersken kan dokumentere patientrelevante observationer og udført sygepleje

At operationssygeplejersken har viden om kvalitetssikring, patientsikkerhed og lovgivning i forhold til dokumentation af operationssygeplejen

Viden:	Kommentar
1. Beskriv hvor patient- og operationsrelevante oplysninger findes, og forklar hvordan du anvender disse oplysninger	
2. Begrund dokumentationens betydning i forhold til følgende: <ul style="list-style-type: none"> • Kvalitet i sygepleje • Forskning / udvikling • Kontinuitet og sikkerhed i patientforløbet • Synliggørelse af omsorgen i operationssygeplejen • Utilsigtede hændelser • Patientklager	
3. Beskriv lovgivning i relation til operationssygeplejen: <ul style="list-style-type: none"> • Databeskyttelsesloven GDPR • Ansvarsforhold ved f.eks.: • Lejring • Kontrolforanstaltninger • Sikker kirurgi • Medicinhåndtering • Biologisk materiale • Teknisk udstyr / apparatur udstyr / apparatur	
4. Hvilke instanser udgiver bekendtgørelser, retningslinjer, vejledninger og instrukser	
5. Beskriv Sikker Kirurgi	
6. Beskriv hvornår og hvorfor utilsigtet hændelser skal indberettes	
7. Beskriv hvad der sker med en utilsigtet hændelse efter indberetning	

Færdigheder:	Kommentar
8. Anvender patientoplysninger og dokumenterer relevante observationer og handlinger	
9. Medvirker ved udførelsen af Sikker Kirurgi	
10. Anvender retningslinjer, vejledninger og instrukser til sikring og forbedring af kvaliteten i sygeplejen	
11. Kan identificere og indberette utilsigtede hændelser	
12. Kan rapportere fejl på medicinsk udstyr lokalt	
13. Viderebringer / dokumenterer relevante oplysninger ved overgange	

Kompetencer:	Kommentar
14. Reflekterer over hvorledes afsnittet arbejder med: <ul style="list-style-type: none"> • Kvalitetssikring • Kvalitetsudvikling • Patientsikkerhed • Forskning 	
15. Reflekterer over hvorfor relationsbaseret operationssygepleje til patienten skal dokumenteres	
16. Reflekterer over dilemmaer som kan opstå i forbindelse med indberetning af utilsigtede hændelser, herunder følgende: <ul style="list-style-type: none"> • Skal alle UTH'er indberettet? • Hvem indberetter UTH'er (faggruppe)? 	

Referencer:

Bøger:

- Djónastovu, E. B. m.fl. (red). 2016, *Kvalitetsudvikling og dokumentation i sundhedsvæsenet*, Nyt Nordisk forlag.
Kap. 14. Dokumentation – rammer og krav, herunder Lovgivning og vejledning om dokumentation, Patientperspektivet og sprogbrug, Hvordan understøttes dokumentationspraksis og Afslutning, s. 224-233

Artikler:

- Brinkmann, M. m.fl.. 2020. *Dokumentation er en væsentlig del af sygeplejen*. Fag & Forskning 2020; (1): 64-69. Sygeplejefaglige artikler. [Klik her](#)
- Søndergaard, S.F. 2017, *Lommekort sikrer patienten under operationer*. Fag og forskning, 2017; (1):12-13. [Klik her](#)

Overordnede dokumenter:

Bekendtgørelse om autoriserede sundhedspersoners patientjournaler (journalføring, opbevaring, videregivelse, overdragelse m.v.) BEK nr 1225 af 08/06/2021 [Klik her](#)

Medicinsk udstyr – Lægemiddelstyrelsen [Klik her](#)

Bekendtgørelse af lov om medicinsk udstyr, LBK nr 139 af 15/02/2016 [Klik her](#)

Vejledning om identifikation af patienter og anden sikring mod forvekslinger i sundhedsvæsenet, VEJ nr 9808 af 13/12/2013 [Klik her](#)

Vejledning om rapportering af utilsigtede hændelser i sundhedsvæsenet VEJ nr 1 af 03/01/2011. Pkt. 2.1, 3.1, 3.2, 3.3, 4.1, 4.2, 4.3, 5, 8. [Klik her](#)

Vejledning om sygeplejefaglig journalføring, VEJ nr 9521 af 01/07/2021 [Klik her](#)

Vejledning om kontrolforanstaltninger ved anvendelse af servietter, tamponer, duge, instrumenter mv. i forbindelse med operationer, VEJ nr 9091 af 13/03/2013 [Klik her](#)

E-learning:

Regionale vejledninger og instrukser som E-learning

Internet:

Dansk Sygeplejeråd. Sygeplejerskers dokumentationspraksis 2017 [Klik her](#)

Dansk udgave af Vejledning til sikker kirurgi tjekliste – Dansk selskab for patientsikkerhed [Klik her](#)

Den nye Databeskyttelsesforordning GDPR [Klik her](#)

Styrelsen for patientsikkerhed, Utilsigtede hændelser [Klik her](#)

Kompetencekort 5

Biologisk materiale

Mål:

At operationssygeplejersken kan håndtere og sende biologisk materiale under hensyntagen til patientsikkerhed og arbejdsmiljø

Viden:	Kommentar
1. Beskriv relevant forsendelsesmetode: <ul style="list-style-type: none"> • Hvilke præparater håndteres • Hvordan forsendes de forskellige præparater	
2. Redegør for, hvilket biologisk materiale diverse afdelinger og institutioner håndterer	
3. Beskriv forskellen på histologi, cytologi og mikrobiologi, samt hvilket biologisk materiale, der bliver analyseret ved de forskellige metoder	
4. Beskriv hvor oplysninger om håndtering og forsendelse af biologisk materiale forefindes	
5. Beskriv håndtering af præparatet fra udtagning til afsendelse. Viden om: <ul style="list-style-type: none"> • Udtørring af præparat • Emballering • Mængden af anvendt fikseringsmiddel	
6. Beskriv tiltag mod forveksling af biologisk materiale i form af: <ul style="list-style-type: none"> • Kommunikation • Mærkning • Dokumentation	
7. Begrund valg af værnemidler ved håndtering af biologisk materiale	
8. Beskriv arbejdsgange ved håndtering af fikseringsmidler	
9. Redegør for patientens selvbestemmelsesret over biologisk materiale	

Færdigheder:	Kommentar
10. Planlægger og sikrer korrekt forsendelsesmetode i samråd med kirurg	
11. Identificerer, opbevarer, emballerer, mærker, dokumenterer og sender biologisk materiale	
12. Anvender relevante værnemidler i forbindelse med håndtering af biologisk materiale	
13. Håndterer og bortskaffer biologisk materiale, der ikke skal sendes til videre undersøgelse	
14. Modtager telefonisk prøvesvar ved brug af sikker kommunikation	

Kompetencer:	Kommentar
15. Reflekterer over patientsikkerhed i forbindelse med håndtering og forsendelse af biologisk materiale	
16. Reflekterer over etiske dilemmaer i forbindelse med udlevering af biologisk materiale til patienten	

Referencer:

Bøger:

- Rørvik & Sebens (red) 2010. *Operationssygepleje*. Nyt Nordisk Forlag. 1. udg.
Kap. 16. Forsendelse af væv, s. 259-261
- Hansen, L.B. & Østergaard, C. 2019. *Mikrobiologi*, Munksgaard forlag., 3 udg.
Kap. 10. Diagnostik af infektionssygdomme, s. 165-174.
Kap. 11. Behandling af infektionssygdomme, s. 175-190
- Thomsen HS. (red) m.fl. 2016. *Diagnostiske Fag*, Munksgaard forlag, 1. udg.
Kap. 4. Klinisk patologi, s 185-211
Kap. 10. Patientsikkerhed, 371-378

Overordnede dokumenter:

Vejledning om identifikation af patienter og anden sikring mod forvekslinger i sundhedsvæsenet. Vejledning nr. 9808 af 13. december 2013. [Klik her](#)

Vejledning om håndtering af parakliniske undersøgelser. Vejledning nr. 9207 af 31. maj 2011. [Klik her](#)

Sundhedsloven, LBK nr 210 af 27/01/2022, Kapitel 7, Selvbestemmelse over biologisk materiale og genetiske oplysninger. [Klik her](#)

E-learning:

Regionale vejledninger og instrukser som E-learning

Kompetencekort 6

Lejring, forflytning og hypotermi

Mål:

At operationssygeplejersken kan lejre og forflytte patienten i samarbejde med patienten og teamet

At operationssygeplejersken kan vurdere og forebygge den individuelle patients risiko for lejringskader

At operationssygeplejersken i samarbejde med teamet anvender forebyggende tiltag mod hypotermi

Viden:	Kommentar
1. Beskriv principper for lejring og forflytning af patienten	
2. Begrund og diskuter relevante forholdsregler til forebyggelse af lejringskader hos patienten: <ul style="list-style-type: none"> • Tryksår • Nerveskader • Kirurgisk samvittighed	
3. Beskriv og diskuter sygeplejehandlinger til patienter, der kræver særlige lejringshensyn	
4. Redegør for afdelingens vejledninger og instrukser for lejring og forflytning samt ansvarsfordeling	
5. Redegør for hvordan der skabes en professionel atmosfære omkring lejring og patientforflytning	
6. Beskriv den fysiologiske påvirkning af kroppens temperaturregulering under anæstesi	
7. Begrund og diskuter forholdsregler til forebyggelse af hypotermi	

Færdigheder:	Kommentar
8. Uddrager relevante data fra patienten og journal i forhold til lejring samt identificerer risikofaktorer	
9. Sikrer i samarbejde med teamet, at relevant lejringsudstyr er til stede	
10. Sikrer i samarbejde med teamet, at operationslejet fungerer efter hensigten	
11. Lejrer og forflytter patienten i samarbejde med teamet med inddragelse af patienten	
12. Sikrer at patienten ikke blottes unødigt	
13. Anvender forebyggende tiltag mod hypotermi	
14. Sikrer korrekt lejring inden patienten huddesinficeres og afdækkes	
15. Dokumenterer lejring, eventuelle afvigelser samt lejringskader i patientjournal	
16. I samarbejde med teamet sikrer patienten en hensigtsmæssig forflytning til seng og efterfølgende lejring under hensyntagen til: <ul style="list-style-type: none"> • Det operative indgreb • Anæstesiform • Dræn, blærekateter, IV-adgange, A-kanyle mm. • Forebyggelse af lejringskomplikationer, friktion og shear 	

Kompetencer:	Kommentar
17. Reflekterer over lejring af patienten ud fra et etisk perspektiv	
18. Reflekterer over patientsikkerhed i forhold til lejringsudstyrets kvalitet og funktion	
19. Reflekterer over konsekvenser for patienten: <ul style="list-style-type: none"> • Hypotermi • Lejringskader 	

20. Reflekterer over betydning af patientinddragelse ved lejrning	
21. Reflekterer over operationssygeplejerskens rolle ved lejrning, forflytning samt deltagelse i teamsamarbejdet	

Referencer:

Bøger:

- Dåvøy G. og Eide P.H. 2018, *Operasjonssykepleie*, Gyldendal Norsk Forlag, 2. udg., 1. oplag.
 Kap. 9. Kirurgisk samvittighet s. 199-202
 Kap. 13. Forebygging av hypotermi, s. 307-319
 Kap. 14. Leiring av pasienten på operasjonsbordet, s. 320-353

- Sørensen, E.E.. 2011, *Bag masker og lukkede døre, En etnografisk undersøgelse operationsassisterende funktioner i dansk hospitalsvæsen*.
 Kap. 4. Det flydende team, herunder Lejrning af den bedøvede patient, s. 57-59

Artikler:

- Pedersen, C.M. 2009. *Den kolde postoperative patient*, Sygeplejersken; (13):40-49. [Klik her](#)
- Søgaard, K. m.fl. 2016. *Forebyggelse af tryksår under operation*, Sygeplejersken, (1). S. 64-69. [Klik her](#)
- Lindholm, C. m.fl. 2018. *Tryksår skyldes altid tryk*, Fag & Forskning 02. 2018. s. 25 -29. [Klik her](#)
- Waters, T. m.fl. 2011. *Lateral transfer of a Patient from a Stretcher to an OR Bed, AORN Ergonomic Tool 1*. AORN Journal, March 2011, Vol. 93, No. 3

Overordnede dokumenter:

Regionale vejledninger og instrukser som E-learning

Kompetencekort 7

Steril assistance

Mål:

At operationssygeplejersken har kendskab til relevante instrumenter og formår at assistere med viden, faglighed og fremdrift

At operationssygeplejersken har overblik over operationsforløbet, kan koordinere arbejdsopgaverne og samarbejde med teamet på stuen

At operationssygeplejersken kan vurdere risici, handle omsorgsetisk og med kirurgisk samvittighed

Viden:	Kommentar
1. Beskriv og diskuter hvordan operationssygeplejersken planlægger operationsforløbet	
2. Redegør for viden om: <ul style="list-style-type: none"> • Kirurgisk håndvask • Værnemidler og steril påklædning	
3. Redegør for viden om huddesinfektion under hensyntagen til operationsfeltet	
4. Redegør for principper ved steril afdækning: <ul style="list-style-type: none"> • Valg af afdækning • Håndtering • Placering • Aftagning	
5. Beskriv og diskuter prioritering af relevante instrumenter, opdækning af assistancebord samt håndtering af skarpe genstande	
6. Redegør for procedurer ved stik og skæreskader	
7. Beskriv korrigerende handlinger ved sterilitetsbrud	

8. Redegør for anvendelse af diatermi og bortskaffelse af kirurgisk røg	
9. Beskriv relevante suturer, nåle og stablere	
10. Beskriv håndtering af implantater	
11. Redegør for overvejelser og adfærd i forbindelse med en uventet eller kritisk fase under operationen	
12. Beskriv håndtering af medicin og hæmostatika	
13. Beskriv det juridiske ansvar i forhold til kontrolforanstaltninger og hvordan det udføres i praksis	
14. Begrund valg af forbindelse: <ul style="list-style-type: none"> • Aseptik • Incision • Allergi • Hudstatus 	
15. Beskriv håndtering af instrumenter per- og postoperativt	
16. Beskriv overvejelser i forhold til anvendelse af røntgen <ul style="list-style-type: none"> • Strålehygiejne i forhold til operationssygeplejersken og teamet • Strålehygiejne i forhold til patienten 	

Færdigheder:	Kommentar
17. Indhenter relevante oplysninger om patienten og operation	
18. Medvirker til udførelsen af Sikker Kirurgi	
19. Udfører kirurgisk håndvask og/eller kirurgisk hånddesinfektion og iføres: <ul style="list-style-type: none"> • Værnemidler • Steril kittel • Sterile handsker 	

<p>20. Instrumenthåndtering præoperativt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sikrer synlig renlighed • Samler instrumentdele • Kontrollerer funktion 	
<p>21. Foretager en prioriteret opdækning af instrumentborde under hensyntagen til:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opretholdelse af sterilitet • Operationens forløb • Skarpe og spidse genstande • Ergonomi 	
22. Udfører kontrolforanstaltninger præ-, per- og postoperativt	
23. Opretholder aseptisk teknik præ- og peroperativt	
24. Udfører desinfektion af operationsfelt	
25. Udfører steril afdækning af operationsfelt	
26. Assisterer samt holder fokus på operationen og instrumentbordene samt sikrer fremdrift i operationen	
<p>27. Udviser kirurgisk samvittighed over for operationsteam og patienten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stik- og skæreskader • Trykspor og nerveskader på patienten • Strålehygiejne • Diatermi og kirurgisk røg • Sterilitet 	
28. Medvirker til at skabe en respektfuld og tydelig kommunikation	
29. Medvirker til sikker overlevering ved afløsning	
30. Soignerer operationsfeltet og påsætter passende forbindelse	
<p>31. Postoperative handlinger:</p> <p>Fjerner afdækning under hensyntagen til patientens hud og hygiejniske principper</p> <p>Klargør instrumenter til genbehandlingsprocessen</p>	

Bortskaffer affald under hensyntagen til affaldssortering Aftager operationskitlen, handsker og maske	
--	--

Kompetencer:	Kommentar
32. Reflekterer over hvordan operationssygeplejersken udviser kirurgisk samvittighed	
33. Reflekterer over operationssygeplejerskens rolle i teamet, herunder perioperative funktioner og ansvarsområder	
34. Reflekterer over hvordan operationssygeplejersken drager omsorg for patienten præ-, per- og postoperativt	

Referencer:

Bøger:

- Dåvøy G. og Eide P.H. 2018, *Operasjonssykepleie*, Gyldendal Norsk Forlag, 2. udg., 1. oplag.
- Kap. 9. Kirurgisk samvittighet, s. 199-202
- Kap. 12. Hygiene og infeksjonsforebygging, herunder Steril påklædning s. 278-284, Dekking av operasjonsfelt s. 285-289
- Kap. 16 Instrumentlære, oppdekking og operasjonsteknikk, herunder Optisk utstyr og fleksible skop, s. 368-371
- Kap. 18 Kirurgisk diatermi, vevsforsøgningsteknikker og røykavsug s. 399-411
- Kap. 19 Suturlære, s. 412-430
- Kap. 20 Akutte sår, bandasjering og gipsing, herunder Kirurgisk debridement av akutte sår og Bandasjering, s. 437 - 440
- Rørvik, A. K. m.fl. (red.) 2010, *Operationssygepleje*, Nyt nordisk forlag, 1. udg.
- Kap. 7. Genbehandling af kirurgisk flergangsudstyr, herunder Anvendelse af implantater og osteosyntesemateriale, s. 140-142.
- Kap. 14. Assistancefunktionen, herunder Steril påklædning, Opdækning af assistanceborde, Klargøring til operation, Den

- sterile afdækning, Det sterile felt og Sterilitetsbrud, s. 236 – 243
- Sørensen, E.E. m.fl. 2011, *Bag masker og lukkede døre, En etnografisk undersøgelse operationsassisterende funktioner i dansk hospitalsvæsen.*
- Kap. 4. Det flydende team, herunder Fase 5: Kirurgisk intervention, s. 62 – 67
- SPLINT.dk Scrub Practitioners' List of Intraoperative Non-Technical Skills [klik her](#)

Artikler:

- Tørring, B. et.al. *Gensidig respekt er af central betydning*, Fag & Forskning 2020 ; (2): 10-27. Forskningsartikler [Klik her](#)

Overordnede dokumenter:

Vejledning om identifikation af patienter og anden sikring mod forvekslinger i sundhedsvæsenet, VEJ nr 9808 af 13/12/2013 [Klik her](#)

Vejledning om kontrolforanstaltninger ved anvendelse af servietter, tamponer, duge, instrumenter mv. i forbindelse med operationer, VEJ nr 9091 af 13/03/2013 [Klik her](#)

NIR – Nationale infektionshygiejniske retningslinjer for det præ-, per- og postoperative område, 2. udgave 2020 [Klik her](#)

NIR – Nationale infektionshygiejniske retningslinjer. For genbehandling af steriliserbart medicinsk udstyr. 1. udgave 2019. Kap. 4 - 6, kap. 12. [Klik her](#)

Stik- og skæreskader, VEJ nr 10058 af 01/11/2013 [Klik her](#)

E-learning:

Regionale vejledninger og instrukser som E-learning

Kompetencekort 8

Usteril assistance

Mål:

At operationssygeplejersken har overblik og er medansvarlig for fremdrift i operationsforløbet

At operationssygeplejersken kan koordinere og prioritere arbejdsopgaverne med teamet på stuen og øvrige samarbejdspartnere

At operationssygeplejersken kan vurdere og varetage patientsikkerhed præ-, per- og postoperativt

At operationssygeplejersken kan etablere en tillidsfuld relation til patienten samt planlægge, vurdere og varetage behovet for sygepleje

Viden:	Kommentar
1. Redegør for præoperativ klargøring af patienten ud fra gældende vejledninger, instrukser og procedurer	
2. Redegør for klargøring af operationsstuen	
3. Redegør for korrekt adfærd på operationsstuen	
4. Redegør for identifikation af patienten samt forebyggelse af forvekslingskirurgi ud fra Sikker Kirurgi	
5. Redegør for relationens betydning for det per og postoperative forløb	
6. Redegør for overvejelser i forhold til lejring af patienten	
7. Redegør for peroperativ klargøring af operationsfeltet ud fra gældende vejledninger, instrukser og procedurer	
8. Redegør for dokumentationens betydning for patientsikkerhed	
9. Redegør for håndtering af udtaget biologisk materiale	
10. Beskriv samarbejdet med den sterile operationssygeplejerske og det øvrige team	

11. Beskriv betydningen af overblik og fremdrift i operationsforløbet	
12. Beskriv opgaverne i forbindelse med afslutningen af operationen og klargøring til næste operation	

Færdigheder:	Kommentar
13. Har overblik og planlægger operationsforløbet ud fra faglig viden samt patientrelaterede data	
14. Sikrer at operationsstuen er klargjort i forhold til patientens behov, operationstype og forløb	
15. Udviser hygiejnisk korrekt adfærd	
16. Håndterer sterilt, rent og urent udstyr	
17. Medvirker ved udførelse af Sikker Kirurgi	
18. Skaber tryghed for patienten og identificerer dennes behov for sygeplejeinterventioner	
19. Lejrer patienten efter lokale instrukser, vejledninger og procedurer og handler med kirurgisk samvittighed	
20. Sikrer at operationsfeltet er forberedt i samarbejde med teamet	
21. Betjener medicoteknisk udstyr under hensyntagen til patientsikkerhed og arbejdsmiljø	
22. Dokumenterer sygeplejen og viderebringer relevante oplysninger ved overgange	
23. Håndterer biologisk materiale	
24. Samarbejder med den assisterende sygeplejerske om fremdrift i operationen	
25. Koordinerer og prioriterer arbejdsopgaverne med teamet og øvrige samarbejdspartnere	

26. Udviser kirurgisk samvittighed og handler på opmærksomhedspunkter peroperativt	
27. Forflytter patienten samt observerer for eventuelle perioperative komplikationer	

Kompetencer:	Kommentar
28. Reflekterer over betydning af omsorg for patienten og respekten for patientens integritet ud fra pædagogiske og kommunikative overvejelser	
29. Reflekterer over patientsikkerheden i forbindelse med det operative indgreb	
30. Reflekterer over teamsamarbejde herunder tekniske og ikke-tekniske færdigheder	
31. Reflekterer over udnyttelse af ressourcer i forbindelse med operative indgreb	
32. Reflekterer over patienttilfredshed og helhed i patientforløb	
33. Reflekterer over kompleksiteten og betydningen af udført usteril assistance for operationsforløbet	

Referencer:

Bøger:

- Dåvøy G. og Eide P.H. 2018, *Operasjonssykepleie*, Gyldendal Norsk Forlag, 2. udg., 1. oplag.
- Kap. 8. Pasientsikkerhet og trygg kirurgi, s. 178-198
- Kap. 9. Kirurgisk samvittighet, s. 199-202
- Kap. 10. Samarbeid i team, s. 203-217
- Kap. 12 Hygiene og infeksjonsforebygging, Atferd i operasjonsstuen, s. 292-293
- Kap. 18. Kirurgisk diatermi, vevsforsøgningsteknikker og røykavsug, s. 399-411

Kap. 20 Akutte sår, bandasjering og gipsing, herunder Kirurgisk debridement av akutte sår og Bandasjering, s. 437 - 440

Rørvik, A. K. m.fl. (red.) 2010, *Operationssygepleje*, Nyt nordisk forlag, 1. udg.
Kap. 14 Assistancefunktionen herunder Den usterile assistencefunktion, s. 243-245

Artikler:

Sørensen, E. E. et.al. 2014. *Perioperative nursing in public university hospitals: an ethnography*. BMC Nurs. 2014; 13(1), pp. 45. Published online 2014 Dec 9.

Overordnede dokumenter

Vejledning om identifikation af patienter og anden sikring mod forvekslinger i sundhedsvæsenet, VEJ nr 9808 af 13/12/2013 [Klik her](#)

Vejledning om kontrolforanstaltninger ved anvendelse af servietter, tamponer, duge, instrumenter mv. i forbindelse med operationer, VEJ nr 9091 af 13/03/2013 [Klik her](#)

NIR – Nationale infektionshygiejniske retningslinjer for det præ-, per- og postoperative område, 2. udgave 2020 [Klik her](#)

NIR – Nationale infektionshygiejniske retningslinjer. Håndhygiejne 2. udgave 2018 [Klik her](#)

NIR – Nationale infektionshygiejniske retningslinjer. For genbehandling af steriliserbart medicinsk udstyr. 1. udgave 2019 Kap. 4.8, 4.9, 4.10, 11.6, 13.2.4, 13.2.5, 13.2.6 [Klik her](#)

E-learning:

Regionale vejledninger og instrukser som E-learning

Internet:

Vejledning til Sikker kirurgi tjekliste [Klik her](#)

Bevis

Bevis for gennemførelse af FS OP Nationale Kompetencekort 1-8 for nyansatte operations-sygeplejersker uden operationserfaring

Navn:

Kompetencekort 1-8	Dato	Vejleder/e – Operationsafdeling
1. Hygiejne, aseptik og adfærd		
2. Klargøring af operationsstuen i samarbejde med teamet på stuen		
3. Modtagelse af operationspatient		
4. Dokumentation og patientsikkerhed		
5. Biologisk materiale		
6. Lejring, forflytning og hypotermi		
7. Steril assistance		
8. Usteril assistance		

